

Posudek na rigorózní práci Mgr.Terezy Knesplové "*Léčba a tlumení varroázy v chovu včel a včelařství jako didaktické téma*"

Předložená rigorózní práce obsahuje 198 stran a má 13 hlavních příloh. Úzce navazuje na práci diplomovou a zabývá se v úvodní části komplexně roztočem kleštíkem včelím (*Varroa destructor*) a jeho vztahem ke včelám se zaměřením na druh *Apis mellifera*. Varroáza je parazitární onemocnění včel, které se stalo závažným problémem nejen u nás, ale i v celosvětovém měřítku. Z tohoto hlediska byl výběr tématu vysoce aktuální. V úvodu si uchazečka vytýčila řadu postupných cílů práce, které se týkaly základních informací o hostiteli i parazitu a vzájemném vztahu. Jak hostitel, tak parazit jsou komplexně představeni po stránce systematického zařazení, anatomické stavby, biologie, vývojového cyklu, poznání vzájemného vztahu, diagnostiky, šíření, léčbě a prevenci varroázy u včely medonosné, a to přístupnou formou i pro nespecialisty. Součástí rigorózní práce je také diskuse věnovaná včele východní (*Apis cerana*) se zaměřením na její rozšíření (poddruhy) a její schopnost aktivní obrany proti varroáze. V práci jsou také zmíněny základní informace i o některých dalších chorobách včel. Podrobněji je analyzována nákazová situace *Varroa destructor* v období 2004-2011 v České republice a komentář k nákazové situaci kleštíka na vybraných kontinentech. Jsou uvedeny a vyhodnoceny různé metody prevence a tlumení varroázy používané u nás i v zahraničí.

Autorka se v praktické části věnovala experimentu líhnutí kleštíka včelího spolu se včelou medonosnou za různých teplot. Studovaná tematika včelařství byla v širších souvislostech zpracována i s ohledem na její didaktické využití. Z provedené SWOT analýzy učebnic (v dřívější diplomové práci) bylo zjištěno, že zde uvedené údaje lze považovat pouze za základní a je žádoucí je doplnit. To byl také důvod k přípravě doplňujících materiálů využitelných k výuce. Byly vytvořeny příručky o včele medonosné pro tři věkové kategorie základních a středních škol, k nim pak byly vypracovány kontrolní testy. Byla připravena přednáška o kleštíku včelím, včele medonosné a včele východní a její úspěšnost byla vyhodnocena pomocí připravených dotazníků u studentů na Univerzitě třetího věku a volného času seniorů. V navrženém laboratorním cvičení je uveden návod na přípravu preparátu křídel včely medonosné.

V rámci rigorózní práce byly prakticky odzkoušeny PowerPointové prezentace spolu s pracovními listy, a to mezi žáky na základní škole a gymnáziu. Tyto doplňkové výukové materiály mohou být využívány pedagogy s cílem doplnit při výuce trochu opomíjenou problematiku včelařství. Další výzkum byl věnován znalostem žáků na základních školách a gymnáziích, pomocí dotazníkového šetření byl testován rozdíl ve znalostech žáků na vesnici a ve městech. Další využitou skupinou respondentů byli včelaři, kde bylo cílem získat metodou rozhovorů a dotazníkového šetření přehled o jejich teoretických znalostech i praktických zkušenostech s varroázou. Celkem bylo v práci využito téměř 500 respondentů.

Mohu konstatovat, že uchazečka pracovala po celou dobu samostatně s velkým entuziasmem, projevovala hluboký zájem o studovanou problematiku. Za cenné spatřuji vhodné skloubení odborné problematiky s didaktickým využitím tématu, vypracování různých metodických materiálů a jejich praktické odzkoušení na různých skupinách respondentů. Připomínám, že autorka rigorózní práce část svých výsledků již publikovala, a to nejen v novinovém článku informující širokou veřejnost o svých aktivitách a popularizující včelařství, ale i v odborném článku zveřejněném v časopise Včelařství.

Celkový přístup k práci i její výsledky mne opravňují rigorózní práci Mgr.Terezy Knesplové doporučit komisi k přijetí.

3.1.2013

Prof.RNDr.Lubomír Hanel, CSc.

